

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 30. Zettortdeenâ 23schâ Juhli 1842.

Jehkabs un Kristihne.

(Stahstis.)

Trefcha nodatta.

Miseefchana no mihlas Marias-leijas.

Kamehr muhsu zeltineeki fataisijahs, tamehr arri wakkars gan drihs bija flabt; bet tē arri jaunajs mantineeks Blehr ar kahdeem teefas fungeem un fullaineem pa plawas zeltu gabje schurp. Winsch bija mas wihrinsch ar plattu mugguru. Uzis bija dsilli eegrimmuschas peerē un usazis ar garrahm farkanahm spalwahm apauguschas. Winna eekrittufchi waigi bija pa warri bakku rehtaini un ar leelu bahrsdu apauguschi. Wisfadi winsch bija breefnigs pee usskattischanas. Sirgam blakkam tezeja diwi leeli pinkaini sunni.

Kristihne bij patlabban pehdigu reisi fawâ kambarinâ bijuse, un nu gabje us wahrtn pusti, kad Blehrs ar faweem beedreem un waddoneem sehtâ eejahje un no sirga semmē kahpe. Tifko winna to eeraudsija, tad ta mukke kâ stirna no wilka istrauzeta pahr sehts-widdu pahri pee sawas mihlas gaspaschas, ko winna drebbedama itt zeefi apkampe, itt kâ patwehrumu luhgdama, fur glabbtees no tahda swehra zilweka meesâ.

Kamehr zitti fullaini winnu sirgus stalli wedde un peefehje, gabje Blehrs pats ar faweem zitteem waddoneem muischâ eefschâ, sawu jaunu mantu un weetn apskattihst un fawâ sinnâ nemt. Leonards to mihligi fanehme un Englanderu walodâ runnadams, jo Blehrs bija Englanderis, usnehmahs tam wiffas mallas israhdiht. Bet Blehrs winnu kâ ne kam wehrtn zilweku usluhfoja un ne wahrdu ne atbildedams gabje garram.

Kad jaw Leonards winna tiffum labbi pasinne, tad tas jaw preekschlaikâ us to labbi bija fataisijees un apnehmees wairs neweenu nakti fawâ mihlâ Marias-leijâ palift. Winna dee-

nestlaudis wiffi Wahzeefchi ween bija, zitti, ko winsch no sawas tehnu-semmes lihds atweddis un zitti, ko tur pat peenehmis. Schee wiffi bij apnehmuschees tam lihds eet, tur sawam fungam tapat palihdseht behdâs, kâ arri kalpoht zittâs waijadsibâs. Ur scheem saweem ustrizameem draugeem winsch nu taifijahs sawu ohtru tehwasemmi us wiffu muhschu atstaht. Drihs arri bija wiffi zeltineeki preeksch-nammâ sapulzejuschees un us eefchanu gattawi.

Tad masajs Indrikis waizaja: „Bet fur tad ir Jehkabs un Kristihne?“ Urri tee zitti behrni pehz scheem nabbadfineem skattijahs, bet tohs ne fur ne eeraudsija. Blehrs, kas patlabban nahze kambari eefschâ, bija dsirdejis, kâ tas behrns pehz teem diweem atstahtem praffija un mannija, kâ tee zitti arr pehz winneem skattijahs, lepni smeedamees atbildeja: „Winni jaw irr apghdati un nu taggad labbaki ne kâ pee jums mahzisees atsiht, kas tas irr, Neegeris buht?“

To dsirdejis Leonards pazehle skummigi sawas azzis us debbesim un kluffinam Deerwu peeluhdse. Par ko winsch taggad to darrija, to lassitaji gan paschi saprattihis. Drihs pehz tam winni sahze sawu zellu staigahst.

Kad winni sehts-widdu isnahze, tad eeraudsija Jehkabu un Kristihni pee kohkeem peefetus un pahris no Blehra kalpeem tohs nerroja un smeheje, kâ ween pascheem patifke. Kad tee nabbadfini nu redseja sawus labba-darritajus un wiffus zittus darba-beedrus us zetta gattawus pa durwim isnahkam ahra, tad tee gauschi raudaja. Urri Leonards ar sawu gaspaschu raudaja, winnu behrni schauksteja dikri un gribbeja pee teem nelaimigeem noet un labbas deenas atdoht, bet tehws to aisleedse, fazzidams: „Mehs jaw ne warram winnam palihdseht un kad mehs wehl pee-eetum flabt, tad arri muhs tee besdeewigi zil-

wefi isnerrohs un teem nabbageem bahrineem muhsu schfirshanas buhs jo gruhta. "Tad nu tee ar azzim winneem labbas deenas wehleja. Leonards patz pazehle sawas rohkas us augschu, winnus aisrahbidams us to, no furra ween wiffa palihdsiba nahf. Zehkabs un Kristihne tikkai warreja athildeht galwu palohzidami, jo rohkas winneem bij us mugguru atseetas. Bet tee zeltineeki wehl mescha mallâ nogahjuschi, sawus laktatus plewinaja, ar to wehl beidsamu reis teem atstahstem „ar Deemu!“ fazzidami.

Kad nu Blehrs to nammu, dahrsus un tihrumus bija apstattijis un ar saweem draugeem kohpâ labbu palaunadsi turrejis, tad diwus sawus zilwefus tē atstahje un ar zitteem taifjahs jacht us mahjahm. Bija jaw ittin wehlu wakkars. Sirgi tikke wesi preefschâ un wiffi weefi, labbi peedsehrufchees, ar leelu trohfsni isgahje un sirgeem kahpe muggurâ. Tee diwi leeli funni fraidija reedami un plohsidamees pa sehtswiddu apfahrt. „James! Spranz!“ tã Blehrs sauze us saweem diweem kalpeem, furru weens winnu sirgu pee galwas turreja un ohtrs kahpschluß winnu kahjahm usmauze, „neimmeet arri to Neegeru puhfni lihds few pakkalâ us sirgeem!“

Tee abbi nabbadsiini nu tikke atraifiti wakkâ, bet zaur to ilgu stahwefchanu winnu lohzeffi bija paliffuschi siihwi. Un kad nu zaur to winni ne warreja deesgan ahtri eet, tad Blehrs, kas jaw us sirga sehdeja, swilpe un rihdija funnus winneem wirsû, saufdam: „urrah Sultan! Diana! taifet teem flibbeem neweifteem kahjas!“

Tee neganti swehri ne liffahs diwireis skubbi-naht. Tee tohs sabaiditus behrnus aplehje kã wilki jehrus. Weens norahwe Kristihni pee semmes un ohtrs israhwe Zehkabam gabbalu no swahrku rohkas un tam lihds arri rohku pahrphefe, ka nabbadsiinam rohka pahr pahrim affina naina paliffe! Blehrs par to lohti smejhahs un tam lihds tee zitti arr tapat darrija. Tomehr funnus winsch atsaufe noht un kad tee kalpi schohs arri bij us sirgeem nehmuschi, tad wiffi demahs us preefschu.

Winnu zelsch gahje zaur itt beeseem un wezzeem mescheem un purweem. Zahumâ tee dsir-

deja isfalkuschus willus kauzohht un us weenreis ne zil tahl no zetta arri lahzi ruhzoht. Beidsohht, ap paschu pufsnakti tee isnahze leelâ flaijumâ, fur mehnefs gaischumâ jaw warreja re-dseht leelas muishas. Pa labbu rohku starp jaukeem un kupleem kohkeem stahweja Blehra stalta muishas, kam pa kreifu rohku us leiju, kã kahds zeems, bija dauds masas wehrgu buhdinas.

Nu wiffa rinde apstahjahs. Blehrs sauze Jahmu klahht un tam ko pawehleja; us ko tas tad arri tuhlin no sirga nolehze un arri tohs diwus bahrinus semmē rahwe un ar teem gahje us to wehrgu buhdinam, kamehr zitti muishâ eejahje. Schahs buhdinas bija no kohku zelneem weegli sakrautas un ar zukkura needru lappahm apklatas. Pee weenas no schahm buhdinam atnahkuschi, James atrahwe durwis wakkâ un tohs diwi jauneklus tur eegrubde eefschâ. Weena Neegeru seewischka tik tur bija eefschâ, ta no ta trohfsna istrauzeta, uslehze no sawahm zif-sahm un teem nahze pretti.

„Schè mella wahrna!“ tã James trakki smeedamees kleebs, „es tem atweddu jaunu perreffli. Tē wehl irr diwi tuffschi ligdi.“ „Un juhs,“ tã winsch us teem diweem fazzija, „eita tuhlin gul-leht, usraugs rihtâ ne praffihs wiß, kad juhs apgulluschees.“ Tad winsch durwis aisgrubde, un smeedamees aisgahje prohjam.

Ta Neegereene kahdu brihdi apluhfoja tohs jaunus peenahzejus; tad teem katram ziffu midseni faktâ parahdija un patte atkal fluffinam sawâ gultâ eefritte. Tee jaunekli winnu sapratte un weens ohtram labbu nakti wehlejuschi, sawas gultâs eefritte. Kristihne ar karstahm affarahm Deemu luhdama tã nopuhlejahs, ka drihs eefritte dsittâ meegâ un sapnoja, ka winna ar sawa labbadarritaja behrneem kahdâ jaukâ dahrsâ spehleja. Zehkabam ta eewainota rohka neganti sahpeja un tadeht, kaut gan bija peekuffis, tomehr ne warreja aismigt. Winsch par sawu nelaimi lohti behdajahs un gruhti nopuhthas, tã, ka jaw sahze dohmahht, us kahdu wißi, tam scho netaisnibu warretu atreebt. Bet tē us reis tam eefritte prahtâ ta Jesus mahziba, ko winna lab-

badarritajš schkirbamees itt ihpaschi tam bija pee-
kohbinajis: „**A**libtojeet fawus eenaidneekus,
wehlejeet labbu teem, kas juhs nolahd,
darrajt labbu teem, kas juhs eenihd, un
luhdseet preeksch teem, kas juhs apfai-
tina un waija. Kad winsch nu pahrdohmaja,
ka scho fawa Kunga un Pestitaja bauſli un fawa
laiziga labba-darritaja pamahzifchanu bij tik drihs
aismirſis, tad palikke apfaunehts un behdijs, ka
dikti elsodams raudaja. Winsch nu karſti Dee-
wu peeluhdse, lai winnam scho grehku peedohd.
Pehz to winsch no wiſſas firde Deewa schelasti-
bai nowehleja fawu taggadeju kungu Blehru, un
ſcha niſnuš kalpuš, un ſwehti dahrgi ſohlija, to
mihleſtibas bauſli ne kad pahrfahpt, faut taš
winnam arri zik gruhti nahftohs.

Weidsoht arri winsch zeeti aismigge.

(Turpliffam wairak.)

Laffeet wehl reis galwas lausifchanas
ſtu un ſtu ušdohſchanu eekſch Nr. 10.
un to atbildu uš tam eekſch Nr. 26.

Muſu f. g. awiſchu 26tā lappinā redſeju un
laſſiju, kà kahdam no gohdigeem laſſitajeem pa-
tizis lihds ar mannis galwinu lausih, bet woi
winni jauneklīs jeb puſemuhſcha wihrs jeb jaw
ar firmu galwinu irr, to ne ſinnu, no waiga
tohs ne paſiſtu. Lai nu buhtu! Tomehrman-
nim bija leels preeks, kad laſſidams tā dohmaju:
„**N**u reds! tāpat trahpahs gan daſch, kas ar te-
wis weenā prahā buhdams, par paſtarpehm un
pawalkas-brihscheem fawu laiſu ar tam pakawe
pee galwas lausifchanas prahā zilladams.“ —
Jaunekli tā darroht to teeſcham ne noſcheletu
wiſs! Un jebſchu gan daſchi lepnā prahā fa-
zitu, jeb jo wairak irr jaw fazzijufchi: „**D**eewš
to ſinn, kà naw kauna tahdus neekus awiſes ee-
likt eekſchā!?“ Uš tam atbildu: „**K**ur lepnas
dohmas tur ihs padohms!“ kas jaw wiſſeem pa-
ſiſtams wejs, bet pateefis, faſſams-wahrdš.
Jeb — woi tad wiſſi no lepnibas pulka irr uš-
puſti, kà teem nekas pa praham naw? Un
kas ſinn, woi wiſſeem ſchahdas ušdohſchanas irr
par ihgunnu un nepatiſſchanu? Warr buht,
ka daſcham tahs derr par derrigu laiſa-kamekli

un patihſkanu galwas = lausifchanu. To jaw
mehs eekſch Nr. 26. f. g. awiſehm warram re-
dſeht. — Deesgan! Zerreu, kà ſkohlmeiſteri tā-
patt ne buhs tā fazzijufchi, fautſchu winni arri
deesinn zik augſti un dſilli buhtu mahziti: buhs
zitti kahdi puſſinnahneeki bijufchi.

Taggad ſtahiſſchu mihtam draugam, kas uš
ſtas un ſtas galwas = lausifchanas ušdohſcha-
nahm Nr. 26. atbildeja kà mannim — jebſchu
winni gan rikſigi iſrehſinajufchi — tomehr at-
kal zittadi iſnahk, kas arri irr rikſigi. Proh-
teet: Pilſatā nahkufchi, tee pirmā naimā dewe
7 ahbotuš par graſſi; pirmajs 1 reis, ohtrš 4
reiſes un treſchajs 7 reiſes pa 7 ahboteem, un ka-
tris arri dabbuja tik dauds graſchuš, zeek reiſes
taš no ſaweem ahboteem bija dewis, kà: pir-
majs 1, ohtrš 4 un treſchajs 7 graſchuš. Ur
teem atliſſufcheem tee gahje tahlak uš ohtru nam-
mu un dabbuja tē laimigā brihdi 3 graſchuš gab-
balā (taš irr: par katru). Tad nu pirmajs kam
wehl 3 ahboli bija palikufſchees, nehme 9 gra-
ſchuš, ohtrš kam 2 bija palikufſchees, 6 gra-
ſchuš un treſchajs kam tik 1 patš bija palizzees
3 graſchuš. Sawu naudu ſarehſinajoht, teem
ne weenam ne ohtram ne bija ne wairak ne ma-
ſak, bet wiſſeem trim weenlihdsigi dauds; jo:
1 un 9 irr 10, 4 un 6 irr 10 un 7 un 3 irr 10.
Raug', katram nu bija 10 graſchi un arri tehwa
gribbeſchana peepildita! Un, ja kahds treſchajs
no laſſitajeem buhtu mehginajis galwinu lausih
warr buht kà tam atkal ſawadaki buhtu iſnahzis,
bet arri rikſigi.

Kad 6tā ušdohſchanā gohdigam atbildetajam
par wiſſeem peezeem furwjeem kohpā 189419 ah-
boli iſnahk, un tee tēklaht wehl brihnahs fazz-
dami: „**K**as tee par leeleeem furwjeem!“ Tad
atbildu: „**N**e brihnatees wiſs! nej winnam tik
pulka ahbotu nej arri tik leeli furwi bija.“ —
Tais 5 furwišs — probteet: tam tik 2309 ah-
boli bija. Par tam es ne eſinu wainigs, kà
draugs uškuptſcha ahbotu ſkaitli un winna
furwjuš wairak ne kà par 82 reiſehm paleelinaju-
ſchi. — Scho ahbotu ſkaitli gribbedami iſ-
dabbuht: wairojeet ſchohs 2, 3, 5, 7 un 11
(pa zeek kohpā uškuptſchiš ahbotuš pahrdewe)

weenu ar ohtru fohpâ; bet tif ne aismirsteet no scho skaitlu augla (tas irr: no teem 2310) i af-skaitiht noht. Woi nu sinneet zif tam bija ah-bolu? Un fakkeet jelle, woi tad tee mas ir leeli furwji!?

P. Strauchmann.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Reiseriffas Majesteetes-ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis 2c. 2c. 2c., tohp no Dohbeles pilskunga teefas zaur scho wiffeem sinnamu darrihts, ka ta zaur schibz teefas fluddinafchanu no 25ta Juhni f. g. Nr. 3970 us to 24tu Juhli f. g. nolikta uhtrupe, fur lohpus 2c. gribbeja pahrdohht, Salkamuischâ ne tiks turreta. Jelgawas pilli, 20tâ Juhli 1842.

(Nr. 6561.)

August Gircks, affepeerz.
Altuahrs Straus.

Us muischaswaldischanas gribbeschanu tohp wiffi pee tahs pee Dohbeles aprinka peederrigas dšimtas Salkamuischâs peederrigi pagasta lohzeikli, kas ar un bes passehm zittôs pagastôs ušturras, zaur scho usaizinati, pee tahs schai gaddâ gaidamas pahrrakstischanas, pehz teem pahrscho leetu nospreesteem likkumeem, tur list peerafsitees, fur winni taggad

ušturras, un turklaht wifswehlaf 14 deenu starpâ, no appalsch rakstitas deenas, sawu taggadeju ušturrefchanas-weetu scheit sinnamu darriht, un tai paschâ laika sawus Krohna-nodohfchana- un pagasta-parra-dus bes kaweschanas atlihdinaht, zittadi ar winneem fâ ar wasankeem un pasauls-staiguleem darrihts. Tâ-pat tohp arribfan tahs pagasta teefos furru pagastôs peeminneti Salkamuischâs pagasta-lohzeikli ušturras, luhgtas, tohs paschus sawôs pahrrakstischanas-ruttôs uenemt, un pahrs teem pee laika schai pagasta teefai sinnu doht. Salkamuischâ, 11tâ Juhli 1842. 2

(Nr. 57.) +++ Anse Rumlau, preeschsehdetais.
J. F. Katencke, pagasta teefas fribweris.

Wiffi pee Blihdenes (Zukumu aprinki) peerafsiti pagasta-lohzeikli, kas taggad ar un bes passehm zittôs pagastôs ušturras, tohp us Blihdenes muischas waldischanas gribbeschanu usaizinati, pee tahs schinni gaddâ noteekamas pahrrakstischanas, sewi pee teem pagasteem peerafsitees, fur winni taggad ušturras, un wiffas gohbigas pagasta teefas, eefsch furru draudsehm tee peeminneti Blihdenes laudis ušturras, tohp luhgtas, tohs, pehz teem tadeht eejelteem likkumeem, sawôs pahrrakstischanas-ruttôs uenemt, un par tam schai pagasta teefai bes aiekaweschanas sinnu doht.

Blihdenes pagasta teefa, 15tâ Juhli 1842. 2
(Nr. 63.) +++ Andrei Zeple, pagasta wezzakais.
J. Horalm, pagasta teefas fribweris.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Ribgâ, tanni 13tâ Juhli 1842.

	Sudraba	
	nauda.	Rb. Rp.
1 jaunš dahlderis	gelbeja	1 33
1 puhš rudsu	tappe maksahs ar	1 70
1 — fweeschu	— —	3 —
1 — meeschu	— —	1 25
1 — meeschu = putramu	— —	1 90
1 — ausu	— —	— 90
1 — fweeschu = miltu	— —	4 —
1 — bihdeletu rudu = miltu	— —	2 50
1 — rupju rudu = miltu	— —	1 70
1 — sirnu	— —	1 60
1 — linnu = sehklas	— —	2 50
1 — fannepu = sehklas	— —	1 50
1 — finumeru	— —	5 —

	Sudraba	
	nauda.	Rb. Rp.
1 pohš fannepu	tappe maksahs ar	1 —
1 — linnu labbasas surtes	— —	1 80
1 — — siltakas surtes	— —	1 60
1 — tabafa	— —	— 65
1 — dselses	— —	— 75
1 — sweesta	— —	2 20
1 muzza siltu, preeschu muzza	— —	7 —
1 — — wihfschnu muzza	— —	7 25
1 — farkanas fahls	— —	7 —
1 — rupjas leddainas fahls	— —	6 —
1 — rupjas baltas fahls	— —	4 40
1 — smaltas fahls	— —	4 —

W r i h w d r i f f e h t.

Wallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-rahts N. Weidler.
No. 256.